

Nro 45.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Decembernek 3-dik napján 1793.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környülállások.

A miképen *Koburg* hertzeg *Bavay* fő quártyé-lyából jelenti, és a' Fels. hadi Cancellaria-múlt hólnapnak utolsó napján a' publicumnak tudtára adja, Novemb. 20-dik napjáig semmi nevezetes dolgok nem történtek a' Frantzia Flandriában táborozott, de már *Cantenirungba* olztatott Cs. K. seregeknél. A' Frantzia Országban mind inkább inkább öregbedő nyughatatlanság, a' tábori eleségnek rendkívül való szüksége, a' hőszas essőzés által el rontatott utak, 's több ezekhez hasonló környülállások miatt kéntelen volt *Jourdan* Fr. General a' Frantzia seregeknek egy ré-

szével bellyebb vonni magát az Országba, és mi- nekulánna a' vég várakat eléggendő őrizettel meg- tömte volna, 10 ezer főből álló gyalogságot, és lovasságot küldött *Alsátziába*.

Azon történetet, mellyről a' *Magyar Kurir* múlt postával emlékezetet tett újság leveleinek 285. lapján, ígérete szerént egész művöltában le ir- ta, 's meg küldötte Gr. *Wurmser* lovas hadi ve- zér *Hugenau* fő quártélyából. *Mészáros* Generál Májor *úgymond*, Novemb. 16-dik napját követett éjjel ki küldötte Erdödi huszár regementétől *Ból- ditzsár* fő hadnagyt 60 huszárral az *Olvishheim*, és *Berstel* közt külső őrrön állott két Frantzia compániák ellen. A' nevezett fő hadnagy, a' ki immár sok esetekben ki mutatta hadi talentomait, itten is vitézi módon viselte magát, és két oldal- ról is meg támadván az ellenséget, 50 közzülök le aprított, 9 el fogott, a' többit pedig széllyel űzte, 's el kergette eddig való helyeikről.

Novemb. 18-dik napján mingyárt jókor reg- gel meg támadták a' Frantziák a' *Rajna* vizétől egészen *Hockfeldig* ki nyúlt Cs. K. seregeknek li- neáit, melly történetről minthogy már az előtt- naló nap tudósítatott Gróf *Wurmser*, sőt azt is tudta, hogy a' Frantzia nationalis gardistákat le- itatták pálinkával a' vezérek, hogy ekképen any- nyival bátrabban mennyenek a' veszedelemre, meg tette az illendő rendeléseket. A' Cs. K. se- regeknek bal szárnya, a' melly *Waldeck* hertzeg kormányoztatott, már akkor fegyverben állott, 's készen várta a' Frantziákat. Külső őrállóink darab ideig tartott velek való viaskodása után a' Frantzia gyalogság, és 2000 lovasság által vilz- sza nyomtatott egész *Wansenauig*, holott *Wal- deck* hertzegnek bal szárnyára bukkanván, jól rendelt ágyúink által demontiroztattak, az az, le lövettek kerekeikről ágyúik, sok ágyú vonó lovaik agyon lövettek, következképen önön magok is vissza szorítottak. Látván a' *Wurmser* nevet viselő Austriai szabad lovas sereg az ellenségnek hátrá- lását, két osztály granatérosok, eggynehány lo-

vas ágyuk, és escadronok által segítettvén, utána lódult a' Frantziáknak, és egélz az erdőig üzte őket, 's bizonyosan sokat küldött volna közülök a' más vilagra, hogyha az ingoványos helyek miatt hozzá férkezhetett volna. A' miképen *Waldeck* hertzeg jelentést tett Gr. *Wurmsernek*, igen vitézi módon viselték magokat ezen történetben, Gr. *Keglevich*, és *Lichtenberg* Gen. Májorok, *Knesevich* Obester az említett szabad seregnek kormányozója, és *Bora* a' Székely huzárok között, nem külömben *Hoffman* pattantyús fő hadnagy; *Michanovich* és *Tivanovich* kapitányok, 's végtére *Majdig* fő hadnagy a' *Wurmser* szabad seregétől. Részünkről 111 ember esett el, és kapott sebet; ellenben a' Frantziák között több hült el 400 embernél.

Hohenloé hertzeg, *Waldeck* dragonyos regementének Obestere tudósítván, hogy a' *Hördti* erdőnél állott külső őrálló vitézeink vissza nyomtattak volna a' számos ellenség által, mindgyárt segítségekre indult a' lovassággal, és két 12 fontos ágyúval. — Hozzája kaptsolta magát *Kospóth* General Májor is *Mack* vasas regementének 4 escadronnyával, és három lovas ágyúval. — Az említett erdőhöz érkezvén *Hohenloé* hertzeg, mindgyárt ellének küldötte a' Székely huzárokat, és a' *Waldeck* dragonyosait, a' kik a' sántzon innen jött Frantziákat mind ölzve aprították, és bátor éggynéhány ágyuk szegeztek is ki ellének; még is mindazáltal áthatatosak voltak a' reájok bizatott dologban, és minekutánna reggeli 7 órától fogva, dél után 4 óráig szüntelen tűzben állottak volna, vissza nyomták az ellenséget. Valamiképen már gyakorta, úgy mostan is semmivé tette *Mészáros* Gen. Májor mindeneket fel tételét, t. i. a' Cs. K. seregeknek lineáján való által töréseket. Négyyszer verte őket vissza a' *Brunpti* erdő alatt, és ámbár a' Frantzia vezérek mind annyiszor pihent sereget küldöttek ellene, valamennyiszor éggykét a' másik után megverte, 's vissza üzte; még is mindazonáltal leg

kiszebben sem engedett a' nagy erőnek. Felet-
több dítséri *Leopold* fő hertzeg hufzár regemen-
tebeli *Ott Obesternek*, *Szentkereszti* Oberstlájtnán-
nak; Erdődi hufzár regementéből való *Piátsek*
Oberstlájtnántnak, és *Kenesei* fő hadnagynak
rendkívül mutatott vitézségeket. Nem külömben
a' Grádiskai regementből *Kovachevich* Obestert;
a' Broder regementéből *Prechern* Oberstlájtnán-
tot, az Erdélyi első Oláh regementből *Stojanich*
Oberstlájtnántot; Pellegrini regementből Gr. *Zin-
zendorf* kapitányt; Mack vasas regementéből *Hart-
lib* all hadnagyot, és maga adjutánsát *Lang* kapi-
tányt. Ambár igen hosszasan tartott légyen is ez
a' viaskodás; még is mindazáltal részünkről 22
embernél több meg nem holt, 's mintegy 200-ra
ment a' sebbe esteknek számok.

Kevesebbé kedvezett a' szerentse *Hocze* Gen.
Májornak, a' kit is a' nevezett napon t. i. No-
vemb. 18-dik napján dél után mindenfelől nagy
erővel támadták meg a' Frantziák. *Hatmat* és
Gottesheim közt állott Huff gyalog regementyé-
nek batalionnya elégtelen lévén a' nagy erőnek
ellent állani, *Baader* Obesternek meg sebessítte-
tése után, *Inshem*hoz vonta magát vissza, az el-
lenség pedig az ott lévő tetőkön telepedett le —
A' *Neuweilert*től jött számos Frantziák is el akarták
az *Inshemi* erdöket foglalni, de onnan ki veret-
tek. A' *Casseli* hufzárak, és az alsó *Sulzbachi*
erdőben állott külső vigyázatok is vissza vonták
magokat *Burgweiler*hez. Ellenben *Hocze* Gen. Má-
jor corpusának jobb szárnya annyiban szerentés
völt, hogy a' *Pfaffenhofeni* lineákon által rontani
akaró Frantziákat, mesterséges ide 's tova való
mozdulásai által meg tudta akadályoztatni. —
Minden kormánya alatt álló felsőbb és alsóbb
rangú tiszteket meg dítséri *Hocze* G. Májor; neve-
zetesen pedig Huff regementéből *Bader* Obestert,
a' szabad seregtől Gr. *Gyulai* Oberstlájtnántot,
a' ki is háromszor vágott bé a' mellette lévő hu-
fzárakkal a' Frantziákba, 's mindannyiszor víz-
sza üzte őket. Továbbá magasztaliya *Barányai*,

's Gr. *Eszterházi* fő Strázsamestereket, nem különben *Nagy* all hadnagyot *Leopold* fő hertzeg hufzár regementéből; *Adámi* kapitányt Huff regementéből, *Strakovitz* lovas kapitányt a' Császár karabélyos regementéből, 's e' két utolsóinak tulajdoniitya, hogy a' tsatát meg előzőtt éjjel, a' *Riedheimi* tetőkön 1000 Frantziát le vagdaltak vitézeink. Végtére ditséri *Lasci* regementebeli fő Strázsamesternek *Molainak*, és Császár dragonyos regementebeli fő hadnagynak Báró *Falkenhause-nak* fáradhatatlan, 's hasznos szolgálattycokat. — Seregeink közzül 61 ember hólt meg, 241 esett sebbe. Az elsőbkek közt találtatott *Frankaut* fő Strázsamester Huff regementéből; az utolsóbbak között *Bader* Obester, *Rautz* kapitány, *Les*, és *Masur* hadnagyok, és *Hönnig* zárlótartó ugyan azon regementből.

Noha pedig akár merre fordulylon, 's akár mihez kezdjen a' Frantzia sereg, tellyességgel semmiben nem bóldogúl: még is mindazáltal meg nem szünek vitéz seregeinknek háborgatásától. — Múlt hólnapnak 20-dik napján igen nagy erővel által jövén a' *Saar* vizén, *Brumpt* mellett állott külső vigyázóinkat vissza nyomta, hanem tovább nem mehetett, mivel mingyárt más nap rajtok ütött Gr. *Wurmser*, vissza verte a' nevezett folyó vizen, két ágyújokat, és egy puskaporos lizekereket el vette, sokat el fogott, 600-nál többet le vágott, 's meg sebessített közzüök.

Durlachból a' *Baaden Durlachi* marchionausnak fő városából, az az újság közöltetik ve-jünk, hogy *Stolhofen* mellett felettébb sok ágyuzó szerzámok szállitának a' *Rajna* vizén által, mellyből azt jövendölik a' *Rajna* partyának lakosai, hogy nem sokára ostrom alá vétetődik *Straßburgum* városa, hanem minthogy számos Frantzia sereg táborozik alatta, szükség leszzen leg elsőben is ezt onnan el üzni, 's számát az ágyú és kard által meg kissebbíteni.

Bipontumból érkezett levélből olvassuk, hogy minekutánna a' Prussus seregeknél minden jó rendelések meg tétettek, és mind magában *Bipontumban*, mind annak vidékén fekvő helységeekben sok lajtorják, kötelek, gyámol vasak, fejszék, bárdák, 's több ezekhez hasonló eszközök gyűjtetnek volna öszve, Novemb. 17-dik napját követett éjjel, meg támadták *Bitsch* városát. Éjjel után 2 órától fogva reggeli 6 óráig tartott a' rettentő ágyuzás. Dél tájban újjobban el kezdődött, 's eggynehány óráig tartott. Igaz dolog, hogy meg is vették a' Prussus seregek a' nevezett várost, és 1600 ember hé is ment oda, mindazáltal vakot vetvén a' kotzka, onnan ismét ki űzték őket a' Frantziák, a' többi Prussus seregeket is meg támadták, cordonnyaikat által törték, sőt *Bliescastelt* is vissza vették, a' miképen az említett levelek beszélik. — A' *Brunsvigiai* hertzeg *Schweigenben*, *Hohenlohé* örökös hertzeg *Eschweilerben*, *Kalkreuth* Generál pedig *Hamburgban* szállott quártélyba. A' Prussiai seregek a' nevezett helységeknek vidékeiben fekszenek *cantonirungban*,

Sokkal nagyobb pusztitást okozott *Fortlovina* éggynéhány napig tartott kemény ostromoltatása, hogy sem mint gondolánk vala eleinten. Noha minden házak köből voltanak abban építette: még is mindazáltal igen kevés találtak közöttök, a' melly épségben maradt volna, sok egészen a' földig le rontatott, 's kö maradványainál egyebet nem lehet látni. — A' Cs. K. hadi comissariusoknak inventáriumok szerént, 110 egészséges, 15 meg sebessitetett ágyú, 20 haubitza, 10 mozsár ágyú, 30 ezer külömb külömb féle caliberü ágyú golyóbis, 7500 haubitza golyóbis, 70 ezer font puska por, 30 ezer font szalonna, 800 zsák riskása, 1701 zsák tisztá húza, 6000 font liszt, 6 hólnapra való kétfzer sült pogácsa, 300 vágni való ökör, 650 darab juh: 8000 átalag bór, 200 átalag égett bór, 100 réz hajó, avagy

ponton találtatott a' meg vétetett városban, melly mind öszve 1 millióra betsülteik.

Frantzia Ország.

Néhai *Orléanski* hertzegnek, *Égalité Filepnek* *Marsiliából Párisba* lejendo vétetésére, két Párisi polgárok, u. m. *Hosto*, és *Marchais*, az elsőbb a' nationalis Gárdának, az utólsóbb pedig a' revolutionalis seregnek kapitányai küldetteitek, még pedig olly parantsolattal, hogyha a' szükség és környülállások kívánnák, elegendő sereget rendelnének a' N. Gyűlés parantsolattyának tellyesítésére. A' nevezett két kapitányok *Marsiliába* lett érkezések után, *Égalité Filephez* menvén a' tömlőtzebe, 's mutatván néki a' parantsolatot, nagyon meg rettent, kiváltképen midőn hallotta volna, hogy katonaság rendeltetett volna őrizetére. — Noha eleve észre vették azt a' két kapitányok, hogy *Égalité Filepnek* rosszul lenne dolga, és nehezen fogná a' gvillotinét el kerülni: még is mindazáltal azzal biztatták őtet, hogy nemisak vissza fogna előbbi szabadságában helyheztenni, hanem ennekfelette ismét tagjává lenne a' N. Gyűlésnek. Tudakozván töllök *Orléans*, ha ugyan jó indulattal volna é hozzá a' nép, azt felelték: hogy nemtsak szeretik, hanem valósággal imádják őtet. — Ez a' felelet egészlen meg bátorította, annyira, hogy maga önként, és vig kedvel utazott *Párisba*. Leg inkább búsult két fiaitól lett el válásakor, a' kik még mostan is a' *Marsiliai* tömlötzeben tartatnak, a' kik közzül égyyik *Antal Filep* 18, a' másik pedig 14 esztendő. Töllök lett el válásakor keservesen könyvezett, és sirt. Leg inkább azon esedeztenek fiai, hogy mingyárt *Párisba* lejendő érkezése után tudósittsa őket állapottya felől. A' *Marsiliai* tömlötzeben igen rosszul lévén dolga, rosszul nézett ki; ellenben *Páris* felé való utazásában, jól evén és iván, szemlátomást meg hizott. Midőn jelentették volna

nékie a' két kapitányok, hogy *Brissót* és ő mellette még husz az el vádoltatott tagjai között a' N. Gyűlésnek gillotiniroztattak, felettebb örvendett, 's örömeben egynéhányszor így kiáltott: *Éljen a' republica!* Közelgetvén *Páris* városához, szépen ki tsinosította magát, haját meg fodorította, szakállát le berelvájtatta, s. a. t. azt adván okául, hogy illendőképen akarna bé menni a' városba. Csak akkor hűlt el, 's akkor vette észre, hányadán légyen a' dolog, midőn égyenesen a' *Conciergerie* fog házba vitettetett volna. A' mint már más alkalmatossággal is jelentettük, Novemb. 6-ik napján metzette ketté életének fonalát a' gyllotine. Halálos sententziájának ki mondattatása után, testének tsinosgatásával töltötte el életének urólsó óráit. A' hóhér szekérére fel ültetettvén, és vitettettvén a' vesztő helyre, szüntelen ezt kiáltozta utánna a' sokaság: *Te fene állat, te gonosz teremtes, a' ki az emberi nemzetnek, de kiváltképen Frantzia Országnak szerencsétlenségére születted e' világra.* Előbbi lakó palotája, az úgy nevezett *Palais Royal* előtt el vitettvén, ekként kiáltozott a' sokaság: *Jól meg nézd' útollyára, mivel soha többé nem fogsz abba lakni.* A' vesztő piatzon szüntelen ezt kiáltozta n' nép: *Te voksoltál atyádsíjának XVI. Lajosnak halálára, hogy annyival könnyebben bé ülhegy királyi székebe; de nem az uralkodásban, hanem a' gyllotiniroztatásban kell ötet követned.* El ütettett fejét háromszor, sőt négyszer is meg mutatá a' hóhér a' néző sokaságnak, melly mindannyiszor tapsolt örömeben, 's illy hangot borsátott ki száján: *Bravo! Bravo! éljen a' Frantzia republica!*

Illyen vége leve néhai *Orléanski* hertzegnek *Egalité* *Filopnek*, a' ki első vala a' királyi hertzgek között, és a' Frantzia hadi seregeknék, mind vizen, mind szárazon Generál Lájtinántya. Született *St. Cloudban*, April. 13-dik napján, 1747

esztendőben, kinél otsmányabb, 's gonoszabb fejedelmet soha sem hozott Frantzia Ország. Minden tehetségét, és kiütsét arra fordította, hogy az uralkodó házat veszedelembe ejtthesse, 's magáévá tehesse a' Frantzia koronát. *Mirabónak* tanítványa, *Dumouriernek* titkos barátja, *Silerynek* nagy jó akarója, *Pethionnak* pedig különös favoritája volt. Elegendő bizonyága lehet az ő meg ölettetése, mennyire gyűlöllyék a' Jakobinusok azokat, a' kik a' Frantzia köz társaság éggységével, és fel olzhatatlanságával ellenkeznek. Ifjúságában egészen a' feslett életnek adta magát, 's nállánál otsmányabb életű embert, még csak képzelni sem lehetett. E' miatt legkisebb betsülete sem volt a' királyi udvar előtt, mellyet ő az által bolzfzúlt meg, hogy mint első Prantzia mágnás, leg jobban akadályoztatta annak fel tételeit. — Midőn 1787 ik esztendőben *Lith de Justice* tartatott volna XVI *Lajos* király által a' *Párisi* parlamentomban, az az, midőn abban közönségesen meg jelent, 's királyi thronusba ült volna a' király, minden szemérem nélkül belzéllet vele a' volt *Orleánsi* herczeg, melly miatt, az úgy nevezett *Lettre de Cachet* által számkivetésben küldetett, 's azóltától fogva soha meg nem szünt a' királyi familia ellen agyarkodói (b). 1789 ik esztendőben, *Mirabónal* éggütt afzszonyi köntösben jelen volt azok közt a' halt áruló afzszonyok között, a' kik a' szerentsétlen királyt *Versalidból Párisba* vitték. *Egalité* *Filopnek* meg ölettetése után való nap az ő leg jobb tanáts adója, *de Laclous*, és *Mirabónak* anyja is meg fogattattak, 's a' mint gondollyuk, ezeket is a' *Guillotiné* fogja e' világból ki végezni.

(b.) *Lith de Justice* nélkül *Supremae curiae Parisiensis* rege praesidente consessus, ollyatén közönséges *Parlamentalis* gyűlés vala *Párisban*, a' mellyben a' király aranyos lilimokkal fel ekessitetett hék bársonyból készitetett tronusban ült, és akkor minden *Parlamentalis* te-

A' Párisi kösség azt kívánta a' N. Gyűlés-től, hogy mivel már a' királyi tronust le rontotta, törje ketté a' püspöki páltzákat is, és tegyen olly rendelést, hogy semmi privilegiált közönséges isteni tisztelet ne tartasson többé a' Frantzia köz társaságban. A' Párisi püspök Gobet vicariusával és néhány Jakobinusokkal meg jelenvén minap a' N. Gyűlés előtt, így szólott: *Polgári szülektől születtetvén e' világra, eleitől fogva nagy hajlandóságom volt a' szabadsághoz és egyenlőséghez. Püspöki hivatalra emeltetvén, el fogottam azt; de minthogy látom a' józan okoskodásnak nagy előmenetelét, és úgy tapasztalom, hogy az én hivatalomra sem szüksége, sem kedve nintsen a' népnek, önként le mondok arról. — Hasonlót mivelnek velem lévő vicariusaim. A' püspöknek ezen beszédét nagy örömmel való tapsolás követte, a' gyűlésnek előülője pedig atyafiságos tsókot nyomott rántzos pofájára. Eggynéhány pap tagjai a' N.*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

goknak veres köntösben kellett meg jelenni. — A' tronus mellett lévő felsőbb székekben a' királyi vérből származott hertzegek, és az Országoknak Pairjai ültenek. A' fő udvarnok mester, a' fő komornyik, és a' Párisi nagy Prepost a' királynak lábainál; az alsóbb székeken pedig az Ország Cancellarius, és a' Parlamentomnak tagjai egymás után. Illyen pompás gyűlés igen ritkán volt, akkor is csak akkor tartatott Frantzia Országban, midőn a' király maga fel tétéleit a' Parlamentomnak akarattya ellen is végbe akarta vinni, avagy midőn a' Parlamentomnak azokat a' végzéseit, melyek nékie nem tettettek, ki akarta a' protocolumból töröltetni. Lettres de Cachet (Signata Regis epistola) ollytén belső cabinetbeli parantsolattyai valának a' Frantzia királyoknak, mellyek által a' nagy rangú, és méltóságú emberek, vagy árestomba, vagy számkivetésbe küldettnék.

Gyűlésnek, nevezetesen az *Evrői és Limoges-i* püspökök fel menvén az oráló székben, világosan ki mondották, hogy ők is kélszek püspöki hivataly-lyaikról le mondani. Eggy *Gregoire* nevű püspök azt mondta, hogy ő is kész amazokat követni, ha polgár társai tőlle kívánándják. — A' *Tolusi* Református pap *Julien* esküvéssel állatta, hogy ő a' szabadságnak szolgálattján kívül semmi más isteni tiszteletet, a' hazának szeretetésénél más valást, a' Constitutiógnál más Evaögeliomot nem esmér s. a. t.

Ezeknek roszsz példájok sok követőket talál-
tanak Frantzia Országban. Sok templomok bé
zárattak immár, vagy inkább bálványoknak há-
zaikká tétettek. Az Anya sz. egyház Szentei ké-
peinek helyeikre, vagy régi hérosoknak, vagy
némelly istentelen embereknek, mint p. o. Marat-
nak képeik függesztettek fel. Páris városának Ér-
seki temploma, a' józan okosságnak szenteltetett
fel. Rochefortban semmi Isteni tisztelet nem tar-
tatik többé. Es ha néhánykor predikallanak is a'
Catholicus és Protestáns papok a' templomokban,
nem az Evangeliumból, hanem a' Fr. újj consti-
tutioból veszik fel a' textust, 's azokat szokták
magyarázoi. Nem régiben azt javasolta eggy
valaki a' N. Gyűlésnek; hogy mivel minden Fran-
tzia lakosnak egyenlőnek kelletik lenni, tiltasson
megj a' zsidóknak a' környül metélkedés. Nov.
12 ik napján sok láda arany és ezüst mutattatott
bé a' nemzet képviselőinek. A' többi közt St. De-
nisben (Fanum Sancti Dionysii) eleitől fogva tar-
tatott aranyba, ezüstbe foglaltatott Sz. erejkék,
és más dragaságok, nevezetesen a' Frantzia ki-
rályok koronáztatására rendeltetett clenodiumok,
draga és betaes kövek. Ezeken kívül Cambonnak
befzéde szerént más eszközt is talált a' Nemzet
kints tárának meg gazdagítására, u. m. az el zálo-
gosítatott koronához tartozó jofzágoknak el adat-
tatását, mellyből könnyen 150 millioval fog sza-
poritatni a' kassa.

Houchard vólt Frantzia Generál Novemb. 16-ik napján fog házából levelet irván a' N. Gyűlésnek, azt kívánta, hogy szabad légyen meg igazittatására tanukat hivatoí a' Frantzia armadáától. Nem hűségtelen szolgája, úgymond, az a' K. társaságnak, a' ki egygy ütközetben 80 ágyut nyert el, nem tsak meg nem verettettem az' ellenség által, sőt inkább 15 ezer emberrel 30 ezret szortant széllyel — és még is vádoltatom. Többet nem mivelhettem, mint a' mennyit miveltem s. a. t. Lavaseur meg hazuttolván őtet, azt mondotta feőle, hogy a' Honschooti tsata alatt egy bokor mellé vonta magát, és így semmit sem végzett a' N. Gyűlés levelében jelentett kérésére.

Minden éjfel után az utzákon járó személyek meg fognak a' N. Gyűlés parantsolattyára fogattatni, mellyre az adott alkalmatosságot, hogy néhány el szokott N. Gyűlésnek tagjai Parisba bukdokván, éjjel szoktak járkálni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' *Burdóba*, *Lyonba*, 's más szomszéd városokba küldetett N. biztosok, szüntelen abban foglalatoskodnak, hogy a' gyanús lakosokat véres verejékkel keresett vagyonaiktól meg foiztván, alkalmatlanokká tehessék az új constitutió ellen való ki kelésre. — Novembernek 1-ső napján tartatott ülésben sok aranyt és ezüstöt mutattatott bé a' Gyűlésnek, a' mellyeket *Fouche* N. biztos ragadozott el a' *Nievrei* olztályi gyanús lakosoktól. Nem tsuda tehát, hogy a' vallástalanság, és felebaráti érzékenytelenség úgy annyira elterjedett Frantzia Országának mostani lakosai között, hogy már minden Isteni tisztelet el törölteik. — Eddig még, ha nem mindenütt is, de sok *Párisi* templomokban fenn állott a' régi Isteni-tisztelet, most pedig egy templomba sem tartatik. Novemb. 9-dik napján a' *Párisi* fő templomban nagy innep, és muzsika tartatott a' józan okosságnak tiszteletére. A' Szabadiságnak képe emeltetett fel az óltárra, a' *Philosophia* pedig egy nap sűgárok.

kal körül vétetett tronusba helyezettett. E két Isten affzornak tiszteletére seregestől mentenek *Párisnak* lakosai, úgy gondolkozván, hogy egyedül e' kettő teheti az emberi nemzetet boldoggá, igazzá, és szerentséssé.

A' vólt ministernek *Roládnak* felesége, a' múlt hólnapnak 8-dik napján íteltetett halátra, 's az nap, ki is végeztetett a' világból, azzal vádoltatván, hogy ő is öszve eskütt volna a' Fr. közönséges társaságnak szabadsága, és éggysége ellen. Hasonló szomorú ki menetele vólt *Bailly Jánosnak*, néhai *Párisi* fő polgármesternek, sokan bizonyoságot tévén ellene, hogy ő égyet értett volna a' szerentsétlen *XVI Lajossal*, 's ártatlanúl meg öletett feleségével *Mária Antonióval*. Az is néki tulajdonítatott vékül, hogy *Juliusnak* 17-dik napján 1791 esztendőben lett volna leg fobb oka a' *Márs* mezején t. i. *Páris* előtt meg öletett számos lakosoknak. Ez okon a' nevezett mező, és *Sequana* vize között végeztetett ki e' világból.

Néhai *Orleáni* hertzegről *Egalité Filepről* azt olvassuk egy közönséges levében, hogy *Marsiliából* vitetvén fogva *Párisba*, így szóltott utazó társainak; jobb lett volna éngemet még *Marsiliában* meg ölni, 's az által az úti költségnek kedvezni. Ki mondatván fejére a' halálos sententzia, tellyességgel meg nem változott színében, sőt a' kezébe lévő kalapjával jádzott. Tudakoztatván ha akarna é valamely ellenvetést tenni halálos sententziája ellen, azt felelte: épen semmit sem, minthogy már meg sententziáztatott, és védelmezői is el állottak mellöle. A' mint mondatik, törvénybe lett idéztetésekör, sok dolgokkal vádolta *Brissótot*, *Marótot*, *Damuriert*, 's leg kiváltképen *Robertsperét*. — Egy *Osselin* nevű deputátus ellen is ki ment a' vadoló sententzia, az tulajdonítatván néki vékül, hogy egy *Charry* nevezetű hazájából ki költözött affzornysággal levelezett volna.

tisztet küldött eleibe, a' ki is a' Török követet mindenütt követni fogja, és arra vigyáz, hogy semmi alkalmatlanságot, és szükséget ne szenvedjen ő szakáros Excellenciája.

Múlt hólnapnak 5-dik napján holt meg *Budán Gr. Brunsvig Antal* Excellenciája Cs. K. belső Tanácsos, a' Fels. Magyar helytartó tanácsnak Assessora, a' tudományra vigyázó commissionnak igazgatója, és Tek. *Bars* Vármegének fő Ispánya, életének 47-dik esztendejébe, a' száraz nyávalyával való hosszas küzködése után. Lelketlen teste Novemb. 7-dik napján vitettetett a' *Márton Vásári* familia kriptába.

Eggy igen értelmes, és hasznos találmányai által magának nagy hírt 's nevet szerzett, 's erre nézve a' *Berlini* királyi tudós társaságnak rendes tagjává létegett *Berlini* könyv nyomtató *Unger* úr, kivel én magam is 1777, és 78 dik esztendőekben, nemcsak isupa esmérettségben, hanem nyájas barátságban is voltam, atzéből készitetett magának betüket, mellynek mesterségét még eddig senki is ő előtte fel nem találta. — Hasznos találmányának meg jutalmaztatására az atzéből való betűknek készittetésére exclusivum privilegiumot nyert a' Fels. Prussiai ktráltól.

A' *Treviri* választó Fejedelem és Érsek, minden olvasó társaságokat meg tiltott a' maga tartományában.

Béts.

Közelébb múlt pénteken éjjeli 11 és 12 óra közt tűz támadott itten a' belső városban, az úgy nevezett mélylly utzában egy kényér sütő házában, a' melly a' tűz oltó eszközöknek hasznos szolgálatt

tyok miatt más házakra ki nem terjedhetet, mind az által még is tovább tartott 2 óránál, a' mint szállásának albakáról nézte az író. A' legfelsőbb contignátziot bé verte a' tűz, 's meg emészttette az abban lakoknak néhány vegyonaikat. Fels. Fejedelmünk maga is jelen vólt a' tűznél, 's buzdította a' nézőket annak oltására. Ugy halljuk, hogy egy gyermek és egy kémény seprő vezették volna el életeket.

A' Cs. K. Bétsi fő posta hivatalnak tagjai polgári forma ruha viseletre nyertenek ö Felségétől engedelmet, melly kék hajtokás, veres felső köntösből, arany paszomántos és meg aranyozott markolatú atzél kardból áll. A' posta directoroknak meg engedtetett felső ruhaiknak gallerára, és hajtokájára arany paszomántot varratni.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Doct. Deesy Sámuel.